

SVIÐ

Skóla- og frístundasvið Reykjavíkurborgar

Leiðarljós

Að öll börn og ungmenni í borginni eigi kost á menntun og leik við sitt hæfi, þar sem ýtt er undir sköpun og frumkvæði og byggt er á styrkleikum, áhuga og færni hvers og eins. Markmiðið er að fleiri börn og ungmenni nái betri árangri, líði vel og öðlist uppeldi og menntun sem nýtist þeim í lífi og starfi.

Mikilvægustu viðfangsefni og áherslur 2015-2019

Sjá stefnukort skóla- og frístundasviðs og samþykkt fyrir sviðið. Einnig stefnu og starfsáætlun sviðsins fyrir 2015.

1. Nemendamiðað skólastarf

- Vinna aðgerðaáætlun um aukna nemendamiðun í skólastarfi, með það að markmiði að börn og ungmenni hafi meiri áhrif á innihald og tilhögun þess náms sem þau leggja stund á í grunnskólum borgarinnar.
- Skapa börnum og ungmennum í leikskólum og grunnskólum aukin tækifæri til að stunda verklegt nám með það að markmiði að námi í verk-, tækni- og listgreinum verði gert jafnhátt undir höfði og bóklegu námi í skóla- og frístundastarfi borgarinnar.

2. Efling læsis og lesskilnings í leikskóla-, grunnskóla- og frístundastarfi

- Stefna að því með markvissum aðgerðum að allur þorri barna geti lesið sér til gagns í grunnskólanum.
- Innleiða lesskimun og snemmtæka íhlutun við upphaf grunnskólagöngunnar.
- Efla málþroska og læsi barna og unglinga með fjölbreyttum verkefnum. Sérstaklega verði horft til eflingar samstarfs við Reykjavík – Bókmenntaborg UNESCO.
- Fjölga samstarfsverkefnum leik- og grunnskóla um eflingu málþroska og læsis, til að skapa samfellu í málþroska og móðurmálsnámi.
- Nýta rannsóknamiðstöður um endurtekningu námsefnis á mörkum skólastiga, sem og niðurstöður sem benda á mikilvægi leikskólastigsins í mótun læsis barns á fyrstu árum skólagöngu.
- Innleiða læsisstefnu fyrir leikskóla.
- Leggja áherslu á læsi í víðum skilningi.

3. Þverfaglegt samstarf leikskóla, grunnskóla, framhaldsskóla og frístundamiðstöðva

- Auka samfellu og samvinnu milli skólastiga og stuðla að nánara samstarfi sveitarfélaga á höfuðborgarsvæðinu í skóla- og frístundamálum.
- Halda áfram að flétta íþróttir, hreyfingu og tólmstundir inn í samfelldan skóladag barna.
- Stuðla að auknu þverfaglegu samstarfi leikskóla, grunnskóla og frístundamiðstöðva og sameiginlegri stefnumótun þar sem við á.
- Vinna að því að grunnskólanemendur sem þess kjósa eigi kost á því að taka áfanga í framhaldsskólum samhliða grunnskólanámi, sér að kostnaðarlausu.
- Vinna markvisst að innleiðingu hugmyndafræði um heiltæka forystu þar sem unnið er saman, þvert á stofnanir/kerfi, að eflingu félagsauðs og sameiginlegra gilda í lærdómsumhverfi barna og ungmenna.

- Hvetja til þess að kennarar og starfsfólk allra skólastiga og frístundaráðgjafar kynnist hugmyndafræði hvers annars, til að auka samfellu í námi barna og unglunga, bæði í formlegu og óformlegu námi.
- Efla yfirsýn yfir málaflokkinn og auka hagkvæmni í rekstri starfseininga.

4. Eftirsóknarvert og hvetjandi starfsumhverfi

- Reykjavíkurborg verði fyrirmyndar atvinnurekandi sem endurspegli fjölbreytni samfélagsins.
- Leggja áherslu á að menning starfsstöðva SFS einkennist af hvatningu, stöðugri framþróun með símenntun, vinsamlegu viðhorfi, fagmennsku og metnaði.
- Leita leiða til að efla stolt enn frekar, draga úr starfsmannaveltu og laða að hæft starfsfólk.
- Vinna með leikskóla- og grunnskólakennurum að því að gera kennarastarfið eftirsóknarverðara, með tilliti til kjara, starfsþróunar og vinnuumhverfis.
- Vinna markvisst að kynningu á starfsemi sviðsins, þróunarverkefnum, útkomum viðhorfskannana og möguleikum til framþróunar í starfi.
Leggja áherslu á framsækna stjórnun þar sem stefna, hlutverk og markmið SFS eru skýr um leið og stjórnunin einkennist af ásetningu til umbóta.
- Auka sveigjanleika og sjálfstæði kennara og skólastjórnenda til að þróa, bæta og auka fjölbreytni í skóla- og frístundastarfi, í samráði og samstarfi.
- Sjá til þess að áætlun um að útrýma kynbundnum launamun verði framfylgt á öllum starfsstöðvum sviðsins og aðalskrifstofu.
- Auka möguleika á sveigjanlegu skóla- og frístundastarfi.
- Byggja samstarf á trausti, endurgjöf, virðingu og sveigjanleika þannig að hæfni og metnaður allra fái að njóta sín. Starfsfólki verði auðveldað að flæða á milli starfsstöðva.

5. Nýjar aðalnámskrár grunnskóla og leikskóla og stefnumótun um framtíðarhlutverk frístundamiðstöðva

- Halda áfram að innleiða aðalnámskrá fyrir grunnskóla og leikskóla og ljúka þeirri innleiðingu í leikskólum fyrir árslok 2015 og í grunnskólum fyrir árslok 2016.
- Innleiða stefnu um þjónustu frístundamiðstöðva á ársgrundvelli og stefnu um hlutverk þeirra í starfi með ungmennum sem náð hafa 16 ára aldri.

6. Samþætting skóla- og frístundastarfs

- Vinna að öflugu samstarfi skóla- og frístundastarfsfólks í hverfum. Hvert hverfi þrói sína fléttu út frá sérstöðu hverfisins og þörfum barna og unglunga á hverjum stað.
- Hvetja starfsfólk skóla- og frístundasviðs til að kynna sér hugmyndafræði hins óformlega náms, til að nemendur geti í auknum mæli fléttað sína frístundareynslu við formlegt nám.
- Tryggja að menntun tómtunda- og félagsmálafræðinga geti notið sín í skólum, með eflingu skólabrags, vinnu gegn einelti, samstarfi við foreldra, teymisstjórn um málefni einstakra nemenda, kennslu lífsleikni og önnur störf sem tengjast félagsmótun innan skólans.
- Halda áfram að fjölga þróunarverkefnum sem samþætta skóla- og frístundastarf yngstu barna í grunnskólum og efla þverfaglegt samstarf fagstétta.
- Leggja áherslu á jafnan aðgang barna og unglunga að fjölbreyttu og skapandi frístundastarfi og móta heildstæð stefna um frístundaþjónustu og félagsstarf fyrir alla Reykvíkinga, með sérstaka áherslu á börn og unglunga.

7. Gæði og fagmennska í skóla- og frístundastarfi

- Gagnsæi og virk upplýsingamiðlun verði höfð að leiðarljósi í störfum sviðsins..

- Leggja áherslu á fjölbreytta starfshætti og draga lærdóm af farsælum þróunarverkefnum. Skólar vinni út frá viðmiðum um góða kennslustund og sjónum verði beint að starfsháttum kennara og starfsfólks.
- Vera í samstarfi við háskóla um þróun skóla- og frístundastarfs og hvetja til þess að faghópar kennara og annarra starfsmanna vinni í samstarfi við háskóla.
- Efla stjórnendur í skóla- og frístundastarfi sem faglega leiðtoga með símenntun og samræðu í samstarfi við háskólasamfélagið.
- Hvetja til jafningjasamstarfs og þekkingarmiðlunar á milli starfsstétta og starfsstöðva.
- Setja viðmið um gæði frístundastarfs og vinna áfram að innleiðingu gæðastarfs í leik- og grunnskólum.
- Vinna áfram að þróun leikskólustarfs yngstu barna og hvetja leikskóla til að nýta sér niðurstöður þróunarverkefna.
- Vinna enn frekar að auknum sveigjanleika og samþættingu í tengslum við niðurstöður rannsókna um skil skólastiga.
- Vinna með hugmyndafræði óformlegs náms og reynslunáms, með áherslu á nám sem fram fer utandyra og í náttúrunni.
- Gera upplýsingar um fjármál starfsstaða aðgengilegar á heimasíðum og sundurliðaðar eftir helstu kostnaðarþáttum. Raunkostnaður við þjónustuþætti verði gerður sýnilegur.
- Innleiða gæðakerfi hjá Námsflokkum Reykjavíkur samkvæmt evrópskum stöðlum EQM.

8. Virkir foreldrar

- Stuðla að því að foreldrar séu virkir þátttakendur og ábyrgir og upplýstir samstarfsaðilar skóla- og frístundasviðs.
- Vinna að því að skilgreina hlutverk foreldra í skóla- og frístundastarfi og gera skýr viðmið um hvað felst í góðu samstarfi við foreldra.
- Auka möguleika á að leita álits foreldra, starfsfólks og barna/ungmenna með skjótum og einföldum hætti.
- Halda úti öflugri upplýsingagjöf og fræðslu til foreldra, m.a. með *Foreldravefnum*.
- Halda áfram að vinna að því að leikskólar, grunnskólar og frístundamiðstöðvar geri áætlun um samskipti og samstarf við foreldra.

9. Bætt þjónusta við barnafjölskyldur

- Unnin verði áætlun um að brúa bilið milli fæðingarorlofs og leikskóla með það fyrir augum að bæta þjónustu við ungbarnafjölskyldur.
- Gjaldskrár verði samræmdar og einfaldaðar.
- Leikskólagjöld verði lækkuð.
- Styrkur til frístundastarfs verði aukinn með hækkun frístundakorts.

10. Vinsamlegt samfélag og forvarnir

- Halda áfram að vinna eftir hugmyndafræði og vinnubrögðum *Vinsamlegs samfélags* og færni starfsfólks aukin með fræðslu, samræðu, upplýsingum og ráðgjöf.
- Efla forvarnir í skóla- og frístundastarfi og verkefni sem stuðla að vinsamlegu samfélagi meðal barna og starfsmanna, samfélagi sem einkennist af lýðræðislegum vinnubrögðum og mannvirðingu.
- Kynna forvarnarstefnu Reykjavíkurborgar og innleiða í alla starfsemi sviðsins.

- Vinna eftir nýrri forvarnarstefnu til að efla forvarnir og bæta ráðgjöf t.d. frá Brúarskóla, vegna unglunga í áhættuhópi gagnvart vímuefnum sem og yngri börnum með alvarlega hegðunarvandkvæði.
- Móta stefnu um hlutverk SFS í starfsemi fyrir 16 ára og eldri.

11. Ráðgjöf og stuðningur við börn í skóla- og frístundastarfi margbreytileikans

- Hrinda í framkvæmd áætlun og setja á fót þróunarverkefni um eflingu móðurmálskennslu barna af erlendum uppruna.
- Vinna markvisst að jákvæðum viðhorfum til skóla fyrir alla í samfélagi fyrir alla.
- Vinna með Barnasáttmálann og mannréttindasáttmála í skóla- og frístundastarfi með það að markmiði að börn og unglingar verði meðvitaðir um rétt sinn og skyldur.
- Endurskoða og samræma úthlutun fjármagns til skóla og frístundaheimila vegna barna sem þurfa stuðning í skóla- og frístundastarfi.
- Fjölga þátttökubekkjum sérskóla og efla ráðgjafarhlutverk þeirra.
- Innleiða stefnu um börn og fjölmenningu.
- Nýta málkönnunarpróf til að kanna stöðu barna með annað móðurmál en íslensku og úthluta fjármagni til íslenskukennslu á grunni niðurstaðna prófsins.
- Nýta möguleika frístundastarfs enn frekar til að efla íslenskuþekkingu barna af erlendum uppruna.
- Auka veg ráðgjafar og handleiðslu með stuðningi við starfsfólk á vettvangi.
- Kynna og innleiða nýja stefnu um frítímastarf án aðgreiningar í frístundamiðstöðvum með áherslu á stuðning við börn og unglunga sem þurfa sérstaka hvatningu og stuðning í almennu félagsmiðstöðvastarfi.
- Horfa sérstaklega til hagnýtrar ráðgjafar vegna hegðunar og félagsmótunar hópa.

12. Jöfnuður, mannréttindi og lýðræði

- Auka vægi jafnréttisfræðslu í öllu skóla- og frístundastarfi meðal annars með því að nýta símenntun starfsfólks og kennara til að auka þekkingu þeirra á málaflokknum.
- Skilgreina á hverju ári verkefni sem stuðla að jafnrétti kynjanna og vinna gegn óæskilegum áhrifum staðalmynda.
- Efla þekkingu í skóla- og frístundastarfi á ýmsum sáttmálum tengdum mannréttindum, sem sviðið vinnur samkvæmt, t.d. Mannréttindastefnu Reykjavíkurborgar.
- Þróa leiðir og hugmyndir til að efla lýðræði og samfélagslega ábyrgð.
- Vinna áætlun um að brúa bilið milli fæðingarorlofs og leikskóla.
- Auka traust, bæta upplýsingamiðlun og hvetja til lýðræðislegrar þátttöku.

13. Heilbrigði og vellíðan

- Vinna að því að sem flestir grunnskólar, frístundamiðstöðvar og leikskólar taki þátt í heilsueflingu í skólum, t.d. í verkefninu *Heilsueflandi grunnskólar* í samstarfi við Landlæknisembættið, fyrir lok árs 2015
- Auka vægi og gæði hreyfingar og forvarna þannig að hvort tveggja verði sjálfsagður hluti skóla- og frístundastarfs.
- Stuðla að auknum forvörnum um líkamsvirðingu og sporna gegn útlitsdýrkun sem getur leitt til áhættuhegðunar hverskonar.
- Stuðla að auknum forvörnum gegn einelti, ofbeldi og áhættuhegðun með fræðslu og endurskoðun á starfsháttum.

- Halda áfram með verkefni til að framfylgja stefnu um aukin gæði máltíða og ráðgjöf við starfsstöðvar um máltíðir.

14. Menningarstarf í leikskólum, grunnskólum og frístundamiðstöðvum

- Leggja áherslu á listir fyrir börn og með börnum.
- Samþætta listir og vísindi.
- Standa vörð um sköpun og leik sem kjarna leikskólastarfsins.
- Tryggja tónlistarnám sem grenndarþjónustu og hvetja til aukins samstarfs grunnskóla, leikskóla og frístundamiðstöðva við tónlistarskóla og skólahljómsveitir
- Styðja við öflugt starf skólahljómsveita og samstarfi þeirra við leikskóla, grunnskóla og frístundamiðstöðvar.
- Vinna áfram að innleiðingu tillagna starfshóps um stefnu um tónlistarfræðslu.
- Efla kvikmyndalæsi í samstarfi við Myndver skóla- og frístundasviðs.
- Veita *Menningarfána* sem viðurkenningu fyrir framúrskarandi menningarsamstarf leikskóla, grunnskóla, frístundaheimila, félagsmiðstöðva og skólahljómsveita.

15. Umhverfisvitund og menntun til sjálfbærni

- Allt skóla- og frístundastarf með börnum og unglíngum taki mið af umhverfis- og auðlindastefnu borgarinnar og aukin áhersla verði lögð á menntun til sjálfbærni.
- Náttúruskólinn veiti kennurum ráðgjöf og aðstoð við skipulag og aðlögun útináms og verði vettvangur fyrir heilsteypt umhverfisstarf í grunnskólum, leikskólum og frístundamiðstöðvum.
- *Skólar á grænni grein* og *Grænfánaskólar* efli samstarf sín á milli og fleiri skólar verði hvattir til þátttöku.
- Menntun til vistvænni samgönguhátta verði aukin.

16. Notkun upplýsingatækni og innleiðing nýrra vinnubragða

- Tryggja að borgin sé í fararbroddi í þróun og notkun upplýsingatækni, snjalltækja og opins og frjáls hugbúnaðar í öllu starfi skóla- og frístundasviðs.
- Nýta ný tæki og nýjar hugmyndir til að efla hæfni barna til að taka á móti og vinna úr upplýsingum, hæfni til að takast á við fjölbreytt og skapandi viðfangsefni og hæfni til samvinnu.
- Leggja áherslu á símenntun og starfsþróun á sviði upplýsingatækni sem og fræðslu um þá miklu möguleika sem felast í nýtingu vefsins, bæði í skóla- og frístundastarfi barna.
- Tryggja að upplýsingatækni og innleiðing nýs tæknibúnaðar séu nýtt í forvarnarstarfi og áhersla lögð á fræðslu um ábyrga hegðun í rafrænum samskiptum.
- Starfshættir verði endurskoðaðir og tækifærin nýtt til að fara nýjar leiðir í skólastarfi.

17. Rannsóknir og þróun í skóla- og frístundamálum og þátttaka í erlendum samstarfsverkefnum

- Leggja áherslu á rannsóknir og þróunarstarf, s.s. með því að þróa ný mælitæki og viðmið við rannsóknir og mat.
- Fylgjast með straumum og stefnum hvað snertir rannsókn- og þróunarstarf hérlendis og erlendis um skóla- og frístundastarf.
- Vakta umsóknarfresti, kortleggja og miðla upplýsingum um alþjóðlegt samstarf sem starfsstöðvar taka þátt í.

- Hvetja starfsstaði til þátttöku í erlendu samstarfi, aðstoða þá við gerð umsókna og leggja þeim lið í stórum samstarfsverkefnum.

18. Umbætur með mati á skóla- og frístundastarfi

- Leik- og grunnskólar efli innra mat og nýti innra og ytra mat til stöðugra umbóta.
- Allar starfsstöðvar SFS setji fram árlega umbótaáætlun.
- Styðja við innra mat leik- og grunnskóla með fyrirlestrum og námskeiðum.
- Ljúka við þróun gæðaviðmiða um vandað frístunda- og félagsmiðstöðvarstarf.
- Innleiða innra mat í frístundastarfi með fyrirlestrum og námskeiðum.
- Halda áfram framkvæmd ytra mats á leik- og grunnskólum.
- Hefja tilraunaverkefni um ytra mat á frístundastarfi.
- Auka opinbera birtingu á niðurstöðum mats og umbótaáætlunum.